

MARIA PRAT

PEZIOU- -C'HOARI

**BRUD
NEVEZ**

D'an diwezañ beo
Klañv e plas eun all
Peded d'ar friko

MARIA PRAT

PEZIOU-C'HOARI

D'AN DIWEZAÑ BEO

KLAÑV E PLAS EUN ALL

PEDED D'AR FRIKO

BRUD NEVEZ

1 979

RAKSKRID

An dastumadenn-mañ a zo eun dibab e-touez an oberennou skrived gand MARIA PRAT abaoe ma oe kroged, ugent vloaz so, da aoza, gand he mignoned, an abadennou e brezoneg anavezad mad bremañ dindan ano BEILLADEGOU BRO-DREGER.

Skrived int bed ganti evid ma vefent desked ha c'hoaried gand izili he strollad ha n'eo ked hepken evid beza lenned. Amañ n'eus netra hag a c'hoantafe beza "lennegel". Arabad eta klask en he skridou frazennoù peurliped gand gerioù dibabad aketuz. Maria a skriv he yez dres evel m'eo komzed ganti, hag evel m'eo intended war-eeun gand pep Tregeriad.

M'ho-peus c'hoant kompren perag o-deus ar Beilladegou greed kemend a verz heb diskregi e-pad ken pell amzer, n'ho-peus ked ezomm da glask pelloh: ar yez implijed gand Maria eo hini ar bobl ha netra muioh. Ha galloud a rafen lavared memestrañ euz ar hanaouennou saved ha kaned gand YANN DERRIEN e brezoneg Bro-Dreger. Ger ebed anezo n'eo kolled evid ar zelaouerien.

Petra a vez kaved e oberennou Maria Prat? Danvez he barzonegou, he hontadennou hag he feziou-c'hoari a zo kemered e buhez pemdezieg tud Bro-Lannuon, gand eur plas da beb darvoud nevez, troed a-liez ganti e stumm eur farsadenn. Rag, evel ma lavar Maria, arvestourien ar Beilladegou a zo anezo ar peurvuiañ, labourerien-douar, artizaned pe besketerien o-deus poanied stard e-pad ar zizun hag o-deus c'hoant en em zidui da zadorn da noz. Pez a vank dezo, eta, eo kaoud plijadur. Ha setu pez a glask Maria: lakaad anezo da c'hoarzin.

Arabad avad beza re figuz! Kleved em-eus hiniennou o tamall dezi lakaad re a-liez war al leurenn tud vezo, komzou druz ganto leiz o genou. Gwir eo marteze, med ar goaperez ouz an everien a zo lod euz ar vuhez war ar mêz ha n'eus aze nemed traou om oll boaz a-walh outo. N'eo ked Maria a zerro he diousskouarn pe he daoulagad da bez a glev pe a wel endro dezi.

Paotred ha merhed entaned gand ar festou-noz a ra fae a-wechou war ar Beilladegou. An dra-ze a zo êz-tre da gompren: selaou brezoneg e-pad teir eur orolaj n'eo posubl

nemed d'an hini a oar mad e yez

En tu-hont da ze, an taerra brogarourien, an dispahe-rien dre gomz pe gand plastik, ne gavint e peziou-c'hoari Maria, netra hag a vefe mad da gas dour d'o milin. Ar Vretoned, anad eo, ne blij ked dezo beza kabestred ha kased david eur pal n'o-deus ked dibabed o-unan. Pep hini anezo a oar mad peleh e-neus da vond! Reolenn aour ar Veilladeg eo homañ: lezel peb arvestour da zibab e hent.

Ma zentit ouz ar reolenn-ze e teuio bep tro tud a-walh da leunia ar zal. Med ma chouit anezo gand "malloziou ruz" ne welfet ked anezo ken. Ar stourmerien ha n'o-deus en o spered nemed ar bruderez evid o menoziou, o-devez poan o kompren an dra-ze.

An emzao evid ar yez eo, a-dra-zur, hini ar pouezusa peogwir eo diazezed warnañ an emzao politikel. Kalz a zoñj dezo e vo saveteed ar yez gand skridou digomprenuz pe gand tabud ha breutadeg. Arabad koulskoude dizonjal an dra-mañ: pa vo maro ar yez veo e vo ar brezoneg eur yez varo evel al latin? Tachenn ar yez veo a zo, eta, hini ar stourm kenta. Ha piou he-deus lakaed ar brezoneg beo e plas a enor dirag nousped a dud ma n'eo ked MARIA PRAD? A-walh eo, neketa, evid ma tellezfe or skrivagnerez poblel beza doujed ha meuled gand peb Breizad.

Eveljust, gwelloc'h e vefe bed c'hoaz an traou ma vije bed galled sikour an arvestourien da gompren ar gerioù diêz a glevont er hanaouennou hag ive, na petra 'ta, sikour anezo da skriva en o brezoneg bro-Dreger. Harp ar skol a vefe bed efeduz war ar poent-se. Med aze n'eo ked Maria a zo da damall!

Evid echui e hellom lavared: al labour dibaouez sevened gand Maria PRAD e-pad ugent vloaz, o sevel barzonegou, kontadennoù ha peziou-c'hoari, o kelenn kemend a aktourien hag oh aoza eun ugent abadenn bennag beb bloaz, n'hell beza keñveried med gand hini nebeud a dud all e Breiz.

Fañch DANNO.

D'AN DIWEZAM BEO

Ar c'hoarierien

Casimir

Maiberin, e wreg

An Doktor Louzenn

An Noter

Manuel, eun amezeg

Emilie, e wreg.

D'AN DIWEZAN BEO

Casimir hag an noter o tond gand peb a dizglaouer.
Casimir: Pa laran, taped e-meum peb a yar-dour.

An noter: Peb a yar-dour a laran-me ive. Ar yer n'eont ked er-mêz dindan ar seurd amzer-mañ; n'eus nemed an heouidi hag ar gleskered a gemend a gred mond.

Casimir: N'eom ked d'ober trouz bepred betegoud divuni Maiberin; eh an da zelled penôz emañ. (*O tistrei*). Me gred eo kousked; michañs ar bikadenn a zo oh ober heh efed; n'eus ked kaer ar stumm warni da vezañ o vond da vervel ha koulskoude...

An noter: Ma! dampred a vo ganeoh memestra, dond da deir eur deuz ar beure da divuni an noter ha da lakad anezañ d'ober eur leo hanter war e dreid dindan eun diluj vel-henn, evid ober eun testamant.

Casimir: Med me zoñje din e-poa eur wetur?

An noter: Vel just 'm-eus eur wetur, med deh da noz em-oa gweled e oa an diou rod a-dreñv a-blad.

Casimir: Ya, med marteze ne oa ked nemed an tu-dindan a-blad?

An noter: An tu-dindan a laran-me ive, ar moteur a zo krastenned ive; bremañ-zouden ah aio. Ahann da neuze ne dalv ked a boan din klask kôz diouti.

Casimir: Vel-se vez kont gand ar gweturiou mobil, pa vez ezomm oute e vent o termel ha pa vez ked ezomm oute o-devez ar stumm da vond mad. Ze zo kôz me ne houlenann kaoud hini ebed.

Noter: Da hortoz se me ha d'en em deurel 'n em hoaze, sellet, rag arru on hirrañ ma hallan mond.

Casimir: Med gortozit, ma ha da dapoud deoh eur riñsetenn; eur bannah deuz hennez a dommo ho karkasenn ha ma hini da heul ive. (*Tapoud a ra*)

An noter: O! n'em-eus ked ar gustumañs ha dreist-oll deuz ar beure war yun.
Erfin, vid eur wech marteze, rag skorned on.

Casimir: (*O tiskenn*). Sellet, pa laran, hemañ zo barreg da divuni tud varo. Trinkom!

An noter: Heu...eum...eum...tonner! hemañ a grog avad.

Casimir: Lared 'm-oa deoh raje hemañ vad dre leh ma tremen.

An noter: Marteze, med me, n'eus ked grêd a vad din tremen dre leh ma hon tremened, ober eur gourrantenn a seurt-se dindan eun amzer vel-henn. Comprenan ked ganeoh, gortoz an termen diwezañ d'ober eun afer ken important, da rei an treou d'an diwezañ beo, ha pa 'n em gav beh neuze dond da gerhed an noter a-greiz an noz, ma n'em-mez ked taped an difusin peultrin e vin souezed.

Casimir: Med, kemeret 'ta neuze eur riñsetenn all, rag sur hemañ a lah ar preñved.

An noter: O! me 'm-eus ked a breñved da lahañ; med en gwirionez, ezomm 'm-eus da 'n em dommañ.

Casimir: (*'n eur dinkañ*). pa laran ar riñsetenn-mañ a dreso an treou. Koñsanti ran 'h on 'n em vanked o tremen heb bezañ grêd ma aferou, med c'hwi oar, gand ar merhed-mañ vez ked grêd vel vez c'hoant; anavezoud a ret Mariberin, pell deuz bezañ eur plah kommod, keid ma oa yah n'intente ked kleved komz euz ober testamant.

An noter: Med, red eo bezañ sod. Ober testamant n'eus laked biskoaz den da vervel buannoh.

Casimir: Med kenkoulz eo deoh skei ho penn gand ar vo-ger evel lared se da homañ. Ken eo kouezed klañv n'he-deus ked koñsanted kleved komz euz an noter, med en dro-mañ, on sur deoh eo poent hastañ.

An noter: Alo 'ta! dem dezi neuze, peogwir hi na deuo ked dim. (*Dispakañ ra e baperou*).

Casimir: Ya, pa eo kouezed klañv he-deus komprened pe-nôz pa n'e-meum ked a vugale, kerkent ha ma devo serred he faraplu e teuio he c'hoar (hag a zo eun drutell achu) hag he breur (hag a zo eun ivrogn pomme) da fourrañ o fri da glask heritaj ha da lakad ar werz war ar bazar.

An noter: A! damen avad, o droed a vo; ind vo da heritañ ma ne vez ked a ak etrezoh.

Casimir: Med, merket 'ta neuze, an treou d'an diwezañ beo, peogwir eh eo me vo; koulskoude ze ha d'ober eun efed fall warni, rag ma hini goz n'houl ked rei he zreou da dud all, pas memez din-me he fried; ne rê ked he hont da vezañ partied da gentañ; ped gwech deus ked bed lared din (ha war eun ton): eh out adarre, emezi, krog er chopin; derhen ri da lonkañ ken vi kreued. Ha setu aze bremañ, me 'mo lonked ar boeson ha hi a zo o vervel; gand se n'eo ked me zo kôz.

An noter: Nann, nann, n'eo ked c'hwi zo da damall, med e skeud-se, me zo waz, taped em-eus ar zivern; dija krog eo ma fried da didourañ.

Casimir: Med neuze 'ta, kemeret eur riñsetenn.

An noter: 'M-eus ezomm ebed; riñsed a-walh evel-se. Ar pez 'm-eus ezomm da houd eo goud en gwirionez da betra e-peus kerhed ahanon amañ a-greiz an noz?

Casimir: Arsa, med lared 'm-eus deoh penôz e oa ma gwreg oh intenti serri he faraplu, rag lared mad 'n-eus ar medisin din ne dremenje ked an noz, nann, ne dapfe biken

arhoaz ar beure. Setu neuze he-deus asanted rei din he zreou.

An noter: Ya, med bezañ he-deus heh anaoudegez vad da zinañ an ak-ze? Rag me n'houlan ked trafikañ ar seurt aferou-ze.

Casimir: Petra, heh anaoudegez? Med welloh evid biskoaz velkent, pa deus bed ar sklerijenn da deir eur hirie beure da lared din: "Ma ra glao, n'a ked da Lannuon heb kemer ma faraplu." Setu 'm-eus kemered hemañ, he faraplu plah yaouank heb goud din. Ne yen ked avad gand ma botou-koad, med hi justamant ive he-deus lared din: "Laka da votou-koad ma ra glao vid ma vo ked gleb da dreid." A! n'eo ked ze kaoud anaoudegez?

An noter: Eo avad, anaoudegez vad, med betegoud e kollfe anezañ, hastom buan merkañ neuze. Med petra?

Casimir: Feiz sur, ma oh divun mad, merkañ penôz, med n'et ked, klevet ret ahanon, da lezel toull da gaoud istoriou na prosez goude.

An noter: Arsa, Casimir, evid piou e kemeret ahanon; goud a ran ma micher, me gred, rag n'eo ked abaoe deh eh on noter.

Casimir: 'Hanta neuze.

An noter: N'eo ked han da neuze, med dustu e laran deoh ive penôz e renkan kaoud daou dest da zinañ an testamant.

Casimir: Hag ho-po justamant (rag me oar ma micher me ive), hag en eur vond da gerhed ahanon, on antreed en ti Manuel ar Lezeged da lared dezañ oh ober petra e oan ha dond e wreg hag heñ amañ a-benn peder eur hanter da zinañ an donasion.

An noter: Petra? Petra? Olier hag e wreg? Daoust petore lezennou e-peus c'hwi studied ive? Goud a ret memestra

ne vez ked lakeed daou deuz ar memez ti da dest ha nebeutoh c'hoaz daou den dimezed. Nann. Kemeret ho paraplu ha kartzet da glask eun test all.

Casimir: Biskoaz kemend all gand pôtrede ar pluennou-mañ; muih a chare 'benn ar fin evid a beadra em-eus.

Med, gortozit 'ta, peogwir ar medisin 'n-eus lared din e teuje da bemp eur d'ober dezi eur bikadenn all ma vez ked maro. Hennez da vihannañ a vo barreg da zinañ; ne gousto ked muih michañs.

An noter: Hañ! ze vefe posubl, ya, hag aze ho-pije tapet diou had gand eun tenn. War ze, merkom neuze; med petra?

Casimir: Med, lared peus din e ouvezeh ho micher; merket 'ta neuze. Ma gwreg Maiberin ar Hoadseh en eur ver-vel a ro d'he fried Casimir Kraoukelvez an ti, ar liorz, ar lanneg vraz...

An noter: Gortozit, gortozit; c'hwi ha re vuan. Intentom ervad penôz an ak a zo e faveur "an diwezañ beo", penôz Maiberin a zo he zreou deoh med c'hwi ive a ro ho re dezi.

Casimir: Med da betra? P'emañ o vond gand Jezuz.

An noter: N'oh ked sur a-walh deuz se. Keid vez buhez vez esperañs.

Casimir: Arsa, pa 'n-eus lared ar medisin ne ouelje ked ar beure; michañs eo eveldeh ive e oar e vicher.

An noter: Ya, da hortoz a hall 'n em dromplañ evel an oll dud; med lared a ret din he-deus he honnesañs (goude n'oh ked bed pell zo o selled outi); neuze 'ta, ober eun ak en ho faveur, c'hwi seulamant a hallfe ober efed fall warni.

Casimir: O! Maiberin n'eo ked eur plah d'ober kement-se a van. A! n'eus forz penôz, me 'm-eus ked a c'hoant da 'n em añgaji da rei ma lod dezi, rag ne welfeh e teufe

dezi 'n em echappoud deuz tre daouarn an ankou?

An noter: 'Hanta neuze, e hallfet trugarekad Doue.

Casimir: Marteze ya, med da hortoz se e vin 'n em añgajed, sined rei ma lod dezi ma varvfen da gentañ.

An noter: Mil tonner! med pa peus ked a vugale; ha neuze Maiberin zo bed eur labourerez, eur plah vel zo ezomm, ya; ober a rê trouz warnon a-wejou, a-liez zoken, heb arreti pa larin ervad. Ober trouz pad he buhez deus grêd nemed se. Casimir ahann, Casimir a-les-honthout a-darre o fumi, o lonkañ, pa hên tu bennag. Peleh oas sahed? Sell, ped eur eo? Neuze evid kaoud peuh ne laren ger ebed ha hi a rê toud an drouz. A-hend-all avad e-meum grêd menaj vad.

Casimir: Etre pevarzeg ha pemzeg vloaz so, grêd menaj vad a leret? Ya, sur avad. Maiberin oa eur plah vel zo ezomm, ya; ober a rê trouz warnon a-wejou, a-liez zoken, heb arreti pa larin ervad. Ober trouz pad he buhez deus grêd nemed se. Casimir ahann, Casimir a-les-honthout a-darre o fumi, o lonkañ, pa hên tu bennag. Peleh oas sahed? Sell, ped eur eo? Neuze evid kaoud peuh ne laren ger ebed ha hi a rê toud an drouz. A-hend-all avad e-meum grêd menaj vad.

An noter: Ya, leret 'ta eo bed kont amañ evel e leh all ive.

Casimir: Hañ! vel leh all? Vel du-ze? Hoh Itron c'hwi a ra trouz ive?

An noter: Hopala, peleh e voutet ho fri? n'em-eus ked d'ober rei kelou deoh ouz ma gwreg.

Casimir: Nann, nann, ha distroom war an donasion. Pehini vefe ar gwellañ marhad, an hini 'n em faveur ma-unan pe an hini an diwezañ beo?

An noter: Vel just an hini 'n ho faveur hoh-unan, rag aze ne vo nemed eun ak d'ober.

Casimir: 'Hanta, dao da hennez neuze; nebutoh a frejou ha sur deuz ma zôl.

An noter: Mad, mad, war ho koñsiañs a vo; n'eo ked war ma hini.
Tak-tak war an nor.

Casimir: (0 tigeri) Hañ! Manuel hag Emilie. Arru oah?

Manuel: Arru om, ya; dindan eun amzer dour a-walh da veuzi pesked.

Emilie: Vel-henn vo gwalhed on dillad dim, kuit da vond d'ar stank da gannañ.

Casimir: Desped a ra din, med me n'on ked kôz d'an amzer.

Manuel: Damen nann avad. Deiz mad, Aotrou.

Emilie: Deiz mad, Aotrou.

An noter: Deiz mad, ma daou den.

Casimir: Manuel, kemer eur riñsetenn, sell!

Manuel: Hañ, ze avad n'eo ked da refus.

Emilie: O Damen nann, te avad vez ked prest da refus. Kentoh prest da lonkañ ar werenn da heul ar pez a vez e-barz.

Casimir: Arsa, Mili goz, mar kerez ez-to eur bannah ive, hag an noter da heul. Hemañ, en eur hlebiañ an diabarz a zeh an diavêz. (*Thinkañ a reont*). Da yehed pep hini!

Emilie: Da yehed Maiberin da gentañ. Penôz 'ta emañ kont ganti?

Casimir: N'em-eus na zoñj nag amzer da vond da zelled outi, med moarvad eo arru pell ganti, peogwir 'n-eus lared mad ar medisin din ne dapje ked ar beure.

Manuel: Ar beure avad a dosta; krog eo ar voualh da ganañ.

Emilie: Me ha dustu da weled anezi, ar baourez kêz, pa 'mo sined war paperou an noter amañ, rag nim zo lared dim dond da dest war an testamant, Manuel ha me.

An noter: Arsa, tudou gêz, deuz a beleh e kemeret ho putun ive? N'hallet ked sinañ ho-taou. Goud a-walh ret penôz daou den dimezed na reont nemed unan.

Manuel: Petra reont nemed unan? Me garje vije gwir ze a-vad, rag neuze ne vije ked a jeu etreze.

Emilie: Nann, nag ôzañ boued da daou ne vije ked d'ober ive, e leh bremañ e renkan lakad diou skudell pe daou asied war an dôl, ha treou enni.

An noter: Na pa rafeh daou ouz tôle, evid amañ ne zinefet ked ho-taou; ar lezenn zo ar lezenn.

Casimir: Ober tro houlo ha tapoud eur yar-dour.

Emilie: N'eus forz, eh an bepred da weled Maiberin. (*Mond a ra er-mêz*).

Casimir: Bezañ 'z-to eur riñsetenn, Manuel?

Manuel: A! eur hougad mar kerez da lakad ahanon da ankouad ma foenn hag a zo maned er-mêz da drempañ.

Casimir: Evuruzamant, me 'm-eus klenked ma hini.

Manuel: Te zo bed penn-da-benn eun den a chañs.

An noter: Setu bremañ, Manuel, pa eo tehed ho kwreg, c'hwi a vo test war an donasion a ra Maiberin da Casimir: a-raog mervel, rei dezañ toud he zreou.

Manuel: Lared a ran dit; eun den a chañs bep tro.

Casimir: A gav dit, Manuel?

An noter: (*O lenn*) Dirag an Aotrou Alanig ar Louarn, noter

E Lannuon, gand evel test Manuel ar Lezeged, menajer, pe betra?

Manuel: O, laket ma keret, turgner douar.

Casimir: Kentoh "hader gwiniz"; propoh eo.

An noter: Hag an doktor Louzenn, mah arru. Sur oh eh arruo?

Casimir: Dampred a vo, ya, michañs. Lared 'n-eus e teuje d'ober eur bikadenn all dezi, da bemp eur, a-raog vije peurvaro.

An noter: Neuze eh an da verkañ benn vo arru.

Casimir: Ya, merket penôz ma hini goz a ro din, adaleg an deiz ma gle mervel, e tu-hont d'an ti, kement tra a zo e-barz; e tu-hont d'an douar, ar loened, ar vuoh vriz hag ar "Benn-gwenn".

An noter: Lapined ha yer veljust; pegement a zo?

Casimir: Hañ! Ze n'oun ked avad, rag n'eo ked me a rae boued de, na dastum an uou ive; med kigi avad a gle bezañ, rag a-liez e lare din evel-henn "Te velkent eo ar hog war ar reou-all, war ar reou-all."

Manuel: Gand se, reou all n'eo ked unan.

Emilie: (*O tond*) Ar paour-kêz Maiberin he-deus an êr da vezañ kousked stard; dirohel a ra evel eur broh.

Casimir: Honnez a zo badaouenned gand ar bikadenn a-nevoa roed ar medisin dezi deh da noz, rag lared nevoa penôz he-devoa daou ha daou-ugent a derzienn.

Emilie: Er gont-se, pa n'on ked kap d'ober kôz ganti eo koulz din mond d'ar gêr da zehañ ma haillarenn. Ha te, Manuel, a renk chom aze c'hoaz?

An noter: Ya, eur pennad c'hoaz, ken 'nevo grêd e skrapadenn war an ak.

War-ze, ma zud vad, 'mije lared deoh mond eun tamm pelloh d'ober ho kêz abalamour din da gaoud peuh d'achui ma faperou.

Casimir: Hañ! ma n'eus nemed se avad, nim a ha da dehel.

Manuel: Ya, dem amañ er horn.

C'hoaz a lerez n'out ked chañsuz? Sell! pegen pinvidig hez da vezañ.

Casimir: Vin ked memestra a bouez gand Rochild; med ingal zo; kemerom peb a riñsetenn.

Manuel: N'eo ked da refuz. (*Trinkañ reont*). Ya, pinvidig gand toud treou da wreg; bezañ eo Maiberin eur plah a galon, memestra; eur labourerez, eur plah a benn; hez da gaoud eur sapre koll, memestra.

Casimir: Ya, med me 'm-eus laboured ive, med koñsanti ran memestra eh a da vankoud din. 'M-eus ked merited koll ma hini goz a-greiz toud vel-henn. (*Gouelañ ra*).

Manuel: Allo! allo! kemer kouraj; pep hini a gle c'hoari gand ar hartou a vez roed dezañ; arabad dit mond en dizesper.

Casimir: En dizesper, nann. Koulskoude han da vezañ manan, den da zouten ahanon nemed ar voutaill-mañ.

Manuel: Na den da harpañ ahanoutnemed da werenn.

Casimir: Ma gwerenn, ya; ha piou a dreso din ma chaousetou? Kannañ ma bragou? Feri ma roched? Hag ober ma zamm boued?

An noter: (0 sevel e benn) Aze e welet penôz eur wreg a dalvez velkent eun dra bennag.

Casimir: A! ya, red eo koll an dud evid goud pegement e talvezont; gweled n'em-oa nemed eur wreg, ha renkoud koll anezi e ken yaouank.

Manuel: Med n'out ked kêz; teus mann da 'n em damall. Klasked e-teus ar medisin ha grêd toud.

Casimir: Ya, med, pa'n-eus lared ne oa mann d'ober! O! Maiberin, keun 'm-eus dit; sell, emberr, pa vi maro, e prenin dit eur pez kurunenn fleur, kement ha rod ma harrigell ha merked warni "Regrets éternels".

Manuel: "Regrets éternels"? memestra n'i ked da verkañ galleg da Vaiberin; falloh vid paouez. Ha neuze, n'ez ked da gomz deuz "éternels". Red vo dit dizehañ da zaoulagad hag ankouaz tamm-ha-tamm.
'N eur feson ive, vi muioh didrouz da-unan; galloud ri arruoud er gêr d'an eur a gari; kont da rentañ da den. Kichenn, me ne hallan ked lared kemend-all; me renk bale eun gand Emilie.

Casimir: Paour-kêz Manuel.

Manuel: Ya, galloud ri kousked ha sevel pa gari. N'ez-to ked daou droad skorned da dommañ d'az hini goz; kichenn me, sell! Pa laran, te zo eun den chañsuz.

Casimir: Marteze ya, med gwsañ tra zo, eh an da vezañ intañv, ha kazi en-youank.

Manuel: Med galloud a ri haddimezi.

Casimir: O! Doue! Velkent. Biken avad.

Manuel: Med geo justamant, pa out hanter yaouank, pas nevez, med vel vez lared e galleg "bonne occasion".

Casimir: Koz kamarad, te goze mad pa gerez. Sell! peb a riñsetenn c'hoaz.

Manuel: Mar kerez, ya. Da yehed an intañv nevez!

Casimir: Ha da yehed ma gwreg varo. (*Trinkañ reont*).

Maiberin: (O tond) Petra c'hoari d'ar re-mañ? Arru eur gont a ve? Gwel galz a drouz ken 'h on divuned a-greiz ma housk.

Manuel: ('N eur lamp) O! Maiberin.

Casimir: Mai...Mai...Maiberin?
(An noter a zav ive, e baperou 'n e zorn).

Maiberin: Ya, me eo. Kousked 'm-eus kement ken 'h on diskuized, ha pikadenn ar medisin deus hadroed din ma nerz.

Casimir: (a derm, a glemm hag a dibrenn kolier e roched).

Maiberin: (Nehed) Casimir? Med petra teus?

An noter: Eur falladenn, sur; 'm-eus aon ha da vond er bord all.

Manuel: Casi, Casi, n'a ked da vond er bord all avad; chom er bord-mañ.

Maiberin: O! Doue! petore trubuill barz an ti-mañ. Deh da noz e oan-me ha hirie eo heñ. Gwerhez Vari, petra zo arrued ganit ive 'ta?

Manuel: Eun têtî stravuill, ya, stravuilled, "émotionné quoi".

An noter: Ma, pa laran, me mo soñj deuz an testamant-mañ.

Maiberin: Ma n'eo ked maro da vihannañ?

Manuel: Maro? Laran-me ive, n'emañ ar houlz dezañ da ver-vel pa eo deud e hini goz e-barz.

Maiberin: (O selled deuz ar voutaill). Ya, med sellet, ma n'eo ked mezo kentoh. Sellet peleh eo arru ar voutaill-mañ; c'hwi peus lonked re a riñsetennou.

Manu: Klevet 'ta, Maiberin; ne meum ked abuzed.

An noter: Nann, med 'n em abuzi.

Maiberin: Med petra c'hoari dezañ 'ta neuze?

Manu: N'ouzon ked; e oam aze fur azezed o komz ouzoh. Keun nevoa deoh; garmed a rê " biken ne gavin eun all koulz ha hi."

An noter: Ya, kredi rê e oah o vond gand Jezuz, ha gweled ahanoh oh arruoud aze 'n-eus skoed eun têtî e poull e galon.

Med sellet petore liou a deu warnañ. Kleoud a ra kaoud eun têtî gwad.

Maiberin: Med petra ma Doue vo grêd dezañ?

An noter: Lakad eur lien glebed en dour yen war e dal. Med peleh e zo dour yen?

Maiberin: Feiz 'vad, er puñs e traou ar porz. Ma vijeh kontant, Aotrou, da vond da draouilled ar helorn a zo a bouez ar chadenn.

An noter: Peadra da c'hoarzin, gweled an noter o vond da draouilled dindan an dour. Peleh emañ ma faraplu? (Mond a ra er-mêz).

Maiberin: 'M-eus aon vo red, ha dioustu, mond da glask ar medisin.

Manuel: Med o hortoz anezañ eh om. Kleoud a rê dond da bemp eur d'ober eur bikadenn diwezañ deoh hag ive da dest war an testamant.

Maiberin: Poent braz eo dezañ arruoud.

Manuel: Ya, rag sevel a ra ar gwad d'e benn; ezomm da diskenn anezañ d'e dreid.

Maiberin: Ha penôz ober ze?

Manuel: Feiz, difretañ ha kalkenni anezañ. Ze diskenno

ar gwad. (*Difretañ ra Casimir*).

Maiberin: Ma Doue! 'h eom da beurlahañ anezañ, hag en dro-ze e vin-me intañvez.

Manuel: Peurlahañ, laran-me ive. Hemañ zo kaletoh evid se da lahañ. (*Chom reont da zelled outañ*).

Maiberin: 'M-eus aon eh a da vougañ; serred stard eo e henou.

Manuel: Ya, ma mijem grêd ervad e-mijem lakêd eur bouchon lech etre e zent da derhen digor e henou.

Maiberin: Eur bouchon? Ma Doue! ma teu dezañ lonkañ anezañ.

Manuel: Hañ, feiz'vad, en dro-ze vo galled lared nevo lonked e vouchon.

Peleh emañ bouchon ar voutaill-mañ? Henez a chuto; henez a zo blaz ar lantiouz warnañ. (*Lakad a ra anezañ 'n e henou*). Allo, sach war da chut, ma fôtr.

Maiberin: Vel-se marteze, e tialano êzetoh.

An noter: (*O tond gand e gelorn hag o serri e baraplu*). Petore amzer velkent; bremañ a ra avel a-walh da digernioañ zaout.

Manuel: Hañ!hañ! peleh zo eur lien bremañ? Ma vo gwalhed e vizañ dezañ gand dour fresk.

Maiberin: Me ha da dapoud unan. (*Mond ra er-mêz*).

Ar medisin: (*O tond; skei a ra*)

An noter: Deut e-barz! A! arru eo ar medisin dre hras Doue.

Ar medisin: Demad d'an oll dud; 'hanta, 'hanta, penôz emañ kont gand ar glañvourez?

Maiberin: (*O tond gand he lien*) N'eo ked me ar gwasañ, Doktor. Me ha mad bremañ, med...

Ar medisin: (*sebedenned*) Petra? Petra? C'hwi war ar bale? Petore imprudañs! Peotramant neus grêd ma fikadenn efed kaer warnoh.

Manuel: Ya, Doktor. Kemend a efed ken eo strinked ar hleñved war Casimir..

Maiberin: Ma fôtr koz, ya. Doktor, hastet buan. Flañchañ ...pe ...tanañ.

Ar medisin: Arsa, petra leret? Strinked? strinked eun ibil koad? Med penôz? C'hwi peus c'hoanteed stouvañ e henou da Casimir?

An noter: Ola 'vad, me? me oa êd d'ar puñs da gerhed dour.

Manuel: Eur bouchon eo 'm-eus lakeed me 'n e henou evid harz anezañ da vougañ.

Maiberin: C'hwi oar, Aotrou, Manu a zo medisin kampagn hag a oa nehed koulz ha me.

Ar medisin: Med petra zo arrued gantañ? deh da noz oa serz; c'hwi oa prest da vervel ha bremañ neuze 'n-eus kemered ho kleñved.

Maiberin: Ha ma teu da zoñj dezañ mervel 'n em flas, 'n-eus ked grêd e destamant hag eh arruo e nizied, eur vandenn lonkerien eveltañ ive, da lakad ar werz, ha me an diwezañ beo, a vo disherited.

An noter: Mil tonner! med vel 'm-eus lared dezañ, da betra e hortozet an termen diwezañ da lakad an treou war o rez?

Maiberin: Hastet buan ober bremañ neuze, a-rôg nevo lared kenavo.

An noter: Hastañ buan, laran-me ive; me zo pell zo o hastañ aze ober paperou a-rôg vijeh maro c'hwi, ha bremañ neuze em-eus ne toud da adober; ha c'hoaz n'on ked kap da vann pa 'n-eus kolled e anaoudegez.

Manuel: Marteze 'n-eus ked kolled nezañ toud? Rag Casimir nevoa kalz kalz a anaoudegez; gand nebeutoh vid se zo moyenn d'ober eun testamant.

Ar medisin: Addond raio dezañ, rag eh on d'ober eur bikadenn dezañ evel em-oa grêd deh da Vaiberin, rag gweled ran penôz ar remed-se a zo barreg d'ober tud wenn gand tud du.

Ha neuze n'eus kleñved ebed, n'eus nemed ar chok da vezañ gweled e hini goz o tond e-barz pa oa sorhenned da vezañ intañv ha da gaoud he feadra.

Ma teufeh ganin, aotrou, d'ar penn all, me ha da bre- pari ar bikadenn ha c'hwi war an oaled a dremeno an noade dre an tan.

An noter: Er gont-se neuze, eh a an noter da dremen iñfirmier. (*Mond a reont er-mêz*)

Maiberin: Paour-kêz Casimir! Eur bannah treou a hê gan- tañ, a-hend-all meum grêd menaj vad. Keun 'm-eus dezañ.

Manuel: N'a ked d'ober gwad fall, sell, evid divatorelli eun den evel-henn, gwellañ remed a zo eo kalkenni ane- zañ; ze laka ar gwad da virvi.

Maiberin: O! Doue! Kalkenni? Bed 'm-eus c'hoant d'ober a-liez, pa vije mezo, med 'm-eus ked bed kreded.

Manuel: (*O kalkenni*) Alle! Alle! Casi...Divun...Kemer da anaoudegez...sav d'ober da destamant.

Maiberin: Ya, ma vijen krog 'n e beadra da vihannañ, e vijen dineh.

Manuel: Dond a raio, sellet, tamm-ha-tamm. Sav da benn 'ta! Welez ked Manuel amañ?

Casimir: Pe...pe...peleh? Arru on er baradoz?

Maiberin: N'out ked! Amañ out kichenn da wreg.

Casimir: Kich...kichenn ma...ma gwreg? Nann! n'on ked neuze er...er baradoz. (*Frotañ ra e zaoulagad*)

Manuel: 'Hanta, welloh ha an treou?

Maiberin: Anavezoud rez ahanom? Tremened eo ar falla- denn?

Casimir: (*O frotañ e zioujod*) Med petra zo bed arrued ganin? Me gred on bed piled.

Manuel: Piled? n'out ked; me 'm-eus klakenned ahanout d'ober dit divatorelli. Bremañ, dal, eur riñsetenn, ma vi "d'aplomb".

Casimir: Hañ ya, eur riñsetenn ma savin 'n em zav.

Maiberin: Sell aze dustu, ne cheñchi biken, me gred ?

Ar medisin: (*Hag an noter o tond*) Setu aze, prest eo ar bikadenn; dizoloet din e vorzed.

Casimir: Ma morzed? ma morzed n'eo ked torred, ha ma vije, hemañ nije lakeed nei 'n he flas.

Ar medisin: Hañ, en dro-mañ velkent ne gomprenan netra.

An noter: Saved ar pôtr 'n e zav gand eur riñsetenn?

Ar medisin: C'hoaz vez tamalled ar vedisined ne deuont ked a-greiz an noz war-dro an dud. Ma mije gouvezed, me oa chomed 'n em gwele hirie ive.

An noter: Ingal zo, bremañ p'emaint 'n o zav hag o fenn 'n e blas, ha da vezañ grêd an ak-se dustu. "D'an diwe- zañ beo". (*Mond a ra d'e paperou*).

Casimir: Ya, med piou a vo beo d'an diwezañ? Ze zo diêz da houd.

Maiberin: Me zoñj ah eo anhini a difoñso ar voutaill-ze.

Ar medisin: O! ze n'eo ked sur, med ar pez zo sur, me ha da bakañ ma fikadennou hag achu.

Casimir: Lared peus, "o fenn 'n e blas". Me 'vad, n'e-mañ ked re ma fenn 'n e blas pa 'h on bed kalkenned gand ar fas marmouz-mañ, med te a baeo, sell, me n'an-kouaein ked.

Maiberin: Me na rin ked ive, rag Manuel zo bed eun trei-tour; vez ked velkent kalkenned eun den êd er bord all evel-se.

Manuel: (*Droug ennañ*) A! dampred a vo bremañ hefont o-daou eneb din, goude bezañ soveted e vuhez dezañ, ha goude a zavo jeu etreze adarre.

C'hoaz vez lared rentañ servij? na soursial etre tud dimezed?

Mah eo kont vel-se, sell, me ha d'ar gêr da gousked, ha kenavo. (*Mond ra er-mêz*)

An noter: Med nann, opalal ezomm zo ahanoh da dest.

Maiberin: Sapre loukez, laked teus Manuel da vond kuit, sell, pa n'out ked kap da zerri da henou, plapouz, sapre lonker!

Casimir: Te eo a zo kôz, pa n'ouzout na kêzeal na tevel.

An noter: A! peleh hin-me bremañ gand ma faperou pa ne zo nemed eun test da zinañ.

Casimir: C'hoaz a zo unan a re, rag me n'on ked o vond da zinañ rei ma zreou d'an dompi-mañ, oar den pegeid a stourmo c'hoaz; lared ho-poa din, doktor, ne dremenje ked an noz ha sell-hi aze c'hoaz krog d'ober trouz.

Ar medisin: Ma fikadenn nevez he-deus lakeed anezi da dond e-barz.

Casimir: Ya, ha lakad ahanon da vond er-mêz a ha d'ober ive, mond da stoupañ gand testamañchou; me ha da gousked, a-rôg ma vo poent sevel. (*Mond ra er-mêz a-dehou*).

Maiberin: Krog d'ober trouz? Te glasko ahanon c'hoaz da dresañ da chaousetou ha treou all ive. N'houlez ked rei da lod din, med 'z-to ked ma hini ive.

Nann, Aotrounez kêz, achu vid fenoz. Pep hini d'e du ha kenavo. (*Mond ra er-mêz a-gleiz*).

An noter: Setu aze, Doktor, vel vez lared, taped ha selled.

Ar medisin: Cwir a leret, ya, maned pôtred Lannuon war o hemend-all.

An noter: Lared vez penôz "laboured d'ar zul a zo poan golled", med laboured en noz 'm-eus aon, a zo ive.

Ar medisin: N'eus forz penôz, ar pez meum d'ober eo karzañ kuit da lared da den betegoud vefe grêd goab ouzim c'hoaz.

An noter: Karzañ d'ar gêr, ya. Kuit da distrei amañ ken da weled "Piou vo an diwezañ beo?"

KLANN E PLAS EUN ALL

AR C'HOARIERIEN

- Ar fakteur.
- Edouard Kornichoñ. 25 vloaz.
- Jobig 'ar Fao. 25 vloaz.
- An Doktor Kamañber.
- Mathilde, ar borzierez.
- Liza, he merh. 19 vloaz.
- Javonne. 19 vloaz.

KLANV E PLAS EUN ALL

Ar fakteur: (O tond) Alle! Kornichoñ, deus er-mêz da rouzañ. Krog eo an heol da virvi hag ar helien da grigi.

Edouard: (O tond, krog 'n e chupenn) Petra, koz fakteur? te grog ar helien ennout? Ennon reont ked avad, rag me dap aneze.

Ar fakteur: Hañ! neuze out vel vez lared, eun taper kelien? Me avad a zo spontuz tener, tano ma hrohenn, ha dustu vel ven piked pe harlinked a vez prest da lamped en tan; vel-se, forz pegen tomm a vez, n'on ked kap da vond en short, peotramant ven du gand ar helien.

Edouard: A!N'eo ked a-walh, med ar hôh kelien vez war-nout goude marhad.

Ar fakteur: Ro peuh din sell; da hortoz se ne gavan ked da lizer. Hañ! geo. "Edouard Kornichoñ, eilved estaj, Batimant Lariflette, Lannuon." Dal, ma fôtr, eur helou fresk. Marteze eo digand e-ben du-hont.

Edouard: Digand e-ben, emezañ. Mah eo eur helou mad da vihannañ?

Ar fakteur: Opala! Me n'eo ked bed ma fri er lizer-ze, pas muioh evid ar reou all; 'n em dibab gantañ. Me ha da garzañ rag o krigi 'n em zourne 'h on; ken arhoaz.

Edouard: (O tigeri e lizer) Karz 'ta, neuze, da 'n em digelieni du-ze. Digand e-ben, emezañ; gwir eo avad. Digand ma Javonne.

"Ma hamarad bihan,

Ti ma fatron a vo serred arhoaz
hag evel-se e-mo eun devez koñje; goulenn te eun devez
ive, hag eh efom d'ober eur bale d'an ôd; gortoz nin
ahanout beteg deg eur, pas pelloh.
Ken arhoaz, mignon kêz,
Javonne.

Al petore barr plijadur! Mond gand ma dousig arhoaz d'an ôd. Med petra laran? Arhoaz? Ar lizer-mañ oa grêd deh. Gand-se eo hirie emañ se, ha me zo o vond d'am labour, ha poent braz din mond. Ma n'eo ked dipituz! Ratoud eur barr heol a seurt-se! Se zo wasoh evid ar helien o krige c'hoaz; taped re verr 'h on, n'eus mann d'ober.

(Tak..tak...)

Daoust piou zo arru? Deut e-barz!

Jobig: (O tond, eur levr 'n e zorn). A! Salud, Edouard. Doan em-moa e vijes bed êd kuit.

Edouard: Poent braz oa din mond d'am labour justamant. Ha te, petra zo nevez ganit?

Jobig: Me zo deut, sell, da digas eur billed dit da dond d'an abadenn arhoaz da noz, peogwir eh on o c'hoari evel kustum; eh on c'hoaz, sell, o tiski ma roll.

Edouard: Trugarez avad, evid da villed, med pa larin dit me 'm-eus bed eur lizer amañ, sell, da...divontañ ahanon. O, med sell! te marteze vefe barreg da rentañ eur servij din?

Jobig: Marteze memez da advontañ ahanout, mez penôz?

Edouard: Vel-henn eo, ma sukenn Javonne a zo e koñje hirie hag em-eus c'hoant da vond ganti da vale; vel-se n'hallan ked mond d'am labour, hag eh an da delefoni da lared eh on klañv. Med n'eo ked a-walh; n'in ked gand hemañ da vale. (Tennañ ra e vleuchof).

Jobig: Aze e oas ganto, ma fôtr, med ma tigas ar medisn da weled hag-eñ eo gwir?

Edouard: Te wel skler a-rôg dit kleo, med...justamant, ne teus nemed chom amañ d'ober zin da vezañ klañv 'n em flas.

Jobig: Aze 'mañ ze avad, med klañv gand petore kleñved?

Edouard: Teus nemed klask unan; te teus e-leiz a ideou; ar bennzah pe eun tortikoli pe an derzienn dreg an ti.

Jobig: Ma 'mije lared vijen 'n em ampoezoned gand chañpignoned?

Edouard: Neuze vo red dit bezañ aze oh êsad dislonkañ hag e vo grêd eur "lavage d'estomac" dit; te gomz.

Jobig: Gortoz, sell, me ha da lared e-mo poan-dent ha poan-skouarn; ze vo ked kap an toubib da gontroli.

Edouard: 'Hanta, mad eo, ha n'eus forz penôz, aze n'arruo medesin ebed, na tud all ive; te vo trankil aze o tiski da gentel kenkouz vel er gêr.

Jobig: Bepred vez lared penôz "Eun tîl betegoud, Zo mad partoud". Betegoud 'h arrife tud, 'mije bed ezomm eur mouchouar hag eun tamm oued da bakañ ma jod ha ma skouarn.

Edouard: Hañ! bezañ 'm-eus; eh an da dapoud ze dit.

Jobig: Evid ober ervad, em-ije ezomm da frotañ ma jod gand gwineg abalamour dezi da vezañ ruz ha fulored.

Edouard: Teus ked. Teus ked. Pa vo paked gand hemañ vo ked gweled, hag a halli lared az-to poan. (Pakañ ra e benn). Deuz ar hentañ, n'out ked anaveabl; gras dit e hallan mond d'an ôd gand ma Jannig koant.

Ha te a-brepoz, bepred emañ da lagad war Liza, merh ar goñsierjenn?

Jobig: Ya, ma gallan dompti an hini goz, plah he skubellenn, a zo o stourm gwasañ ma hall.

Edouard: (O c'hoarzin) Hañ! hañ! Danvez ar vamm-gaer, hennez eo eun tach-kamm, med ba! ze 'n em dreso. (O selled an eur). Red eo din mond, pôtr, peotramant e vo karzed ma durzunell.

War ze, n'eus forz petra arruo (med ne arruo mann na den), e kemeri ma mouez, ma hano hag e rañplasi ahanon en pep tro. Trugarez, ha ken emberr. (*Mond a ra er-mêz*).
Sell! laka ma bragou glaz hag e vi just veldon ha ma lunedou.

Jobig: (*O lakad anezañ*) Ken emberr 'ta. Pa laran, itriked 'n-eus hemañ eun toullad troiou kamm din. Ma ven kap da eunañ 'ne, kuit da 'n em leuriañ ma-unan?
Mad. Bremañ neuze eh an da 'n em divridañ, peogwir, e-mezañ, n'eus den d'arruoud, ha da diski ma rol. (*Lenn a ra kreñv*).
(*Tak...tak...*)
Aze emañ ze, arru zo tud dustu. ('N em advridañ ra).
Deut e-barz!

Mathilde: (*Gand he skubellenn*). Demad. Penôz, c'hwi er gêr, Edouard?

Jobig: Demad. Sellet 'ta, ar goñsierjenn?

Mathilde: Nann. Ar "borzierenz" a vez lared e brezoneg. Iskuzet ahanon, me oa o skubañ ar skalierou ha pa'm-eus klevet tud, on deud da weled; med petra zo arru ganah? N'oh ked êd d'ho labour?

Jobig: Evel ma welet, ah on klañv.

Mathilde: O Doue! Petra zo arru ganah vel-se? Hañ? man-koud a ra dah 'n em soagnal avad; mar keret, me ha da gerhed ar medisin?

Jobig: Nann, nann, trugarez, n'et ked da 'n em derañji, na da derañji medisined.

Mathilde: Med geo, ma merh Liza a zo er gêr hirie beure, na vo ked pell o vond da lared dezañ.

Jobig: Med pa laran dah n'houlan ked. N'em-eus ezomm

nemed eun tamm repoz; lezet ahanon ma-unan. (*Azezañ a ra*).

Mathilde: N'oh ked prudant pa laran. Sellet penôz eo koeñved ho jod. Diwallet petra deufe hennez d'ober. Ma fried, ar paour-kêz, a oa marved e-kreiz e yaouankiz da daou vloaz ha tri-ugent, saved eur bos war e jod ive, ha deud d'ober eur hañser jeneralized e korn e henou deuz e gorn-butun.

Jobig: Ya, med me 'm-eus korn-butun ebed; vid se na n'houlan ked pas muioh evid ar medisin.

Mathilde: Pa laran e-peus ezomm da 'n em soagn, rag se 'ta, ma n'houllet ked deuz ar medisin, me ha d'ober dah eur hatafalk.

Jobig: (*Sponted*) Petra, eur hatafalk?

Mathilde: Lared fall a ran marteze, eur hataplazm gand bleud moutard; ha sur ma ne ra ked a vad dah, vid droug na raio ked ive.

Jobig: Hañ! hennez eo palastr ar wrah, neuze na ra na droug na vad. Med n'em-eus ked ezomm ive kennebeud all.

Mathilde: Eh an d'ober dustu, ne vin ked pell. (*Mond a ra er-mêz*).

Jobig: Tribledie, gand ar goz klukenn-mañ! (*O 'n em divridañ*). Krigi mad a ra ma beurevez ganin; ma kar honnez dond da êsad lakad palastrou moutard war ma genou eh a da vezañ beh amañ.

Med n'eo ked a-walh. Ma hatechist 'm-eus da diski. (*Lenn a ra kreñv*).

(*Tak...tak...*) A! zut! en dro-mañ. N'arruje den ebed, eme egile, ha sell aze! Deut e-barz!

Mathilde: Me eo adarre; zoñj dah, chañs fall e gwirionez. N'em-eus ken a vleud moutard.

Jobig: Med well a ze, well a ze!

Mathilde: Well a ze, emezañ? C'hwi peus c'hoant da 'n em lezel da wasad? Med gortozit, kased em-eus ma merh Liza da gerhed da di an apotiker.

Jobig: Lakad ar plah yaouank da redeg heb ezomm.

Mathilde: Heb ezomm? Roit peuh din, me oar petra eo eur pôtr e-unan, dreist-oll pa vez klañv; Ma piije bed eur wreg da vihannañ, ya, c'hwi zo poent dah klask eur chaouson deuz ho troad.

Jobig: Zoñjal a-walh a ran hag êsad ive, ha me gred penôz ne vin ked pell ken dichouson, mar gallan kaoud koñsañtamant...

Mathilde: Koñsañtamant piou ho-pefe c'hwi da gaoud? N'eo ked evel du-mañ, zoñj dah Edouard, ma merh na deus nemed naonteg vloaz, hag emañ dija o klask mond da nij.

Jobig: Grêd he-deus he choaz, neuze?

Mathilde: (Reud). Ya, justamant, med eur choaz nan eo ked deuz ma doare.

Zoñj dah, med n'et ked da lared se da den ebed, he-deus soded he fenn gand ar sklipard a zo aze en driven estaj, Jobig ar Fao; med gortozit, me 'm-eus ked lared "ya" c'hoaz.

Jobig: Med petra peus da lared deuz Jobig? Henez a ana-vezan ervad pa eo ma hamarad. Na fumi, nag evañ, na dispign gwenneg ebed, nemed gonid; eun den a-feson pa laran.

Mathilde: Toud an dud o-deus eur feson bennag. Ma vije bed pinvidig da vihannañ, pe eur vicher vad dezañ evel-doh. Med kaer 'm-eus lared se, gand henez ah eo zod-nay. Jobig eo a blij dezi.

Jobig: (Evruz). 'Hanta, neuze, ma eo henez a blij dezi, na pa blijfe ked dah, ze vo memez tra da gomañs. Ingal eo petore micher, pa honez e vuhez. Ha neuze, c'hwi ho-poa choazed ho pôtr-koz? Gand se

ho merh a zo da choaz heh hini ive, n'eo ked gwir? Ma talhet da stourm diouti vel-se e lakefet anezi da drei fall.

Mathilde: O! ma Doue! Edouard, lakad ret beh warnon; 'n em zoñjal a rin, ha vel a leret, n'eus micher fall ebed, ha pa blij henez dezi.

'H on da weled hag-eñ eo arru gand he bleud moutard. (Mond a ra er-mêz).

Jobig: Hañ! hañ! 'n eur feson ah on 'n em leuried oh ober ma hlañv, med 'n eur feson all, em-eus bed tu da gleved ar wirionez, da gleved penôz eo sod-nay Liza ganin. Ze zo toud ar pez a vank, ya, toud ar pez am-eus ezomm.

Laked 'm-eus ive an hini goz, danvez ma mamm-gaer, da 'n em zoñjal. Lakad beh warni, muioh evid na vo warnon c'hoaz gand he falastr moutard. (Stad ennañ). A! Liza zo zod ganin. Med, arsa, ma hentel. (Lenn a ra). (Tak...tak...) Hag adarre! (Lakad a ra e vrid). Deut e-barz!

Liza: (O tond) Demad, Edouard.

Jobig (Stravuillet) O! Demad, Liza zo deud da weled ahanon?

Liza: Ya, Mamañ he-deus digased ahanon da lared dah nom-pas 'n em inaoui, penôz emañ ar hataplazm war an tan. Neuze, Edouard, eh oh klañv?

Jobig: Eu!...ya...nann...Klañv heb bezañ klañv. Med 'm-eus ked ezomm na louzouiou na...netra, nemed unan evel-doh d'ober eun tamm kêz ganin. Ho mamm a gemer re a nehamant hag a charre gand Edouard.

Liza: Peadra a zo ive da gemer nehamant ganah; koeñved eo ho jod ken n'oh ked heñvel deuz Edouard...

Jobig: Heñ...heñ eo koulskoude.

Liza: Ya, michañs; vid homañ eo e gambr. Ze zo kêz ma mamm he-deus kemered kemend a druez ouzoh, rag Edouard avad a zo 'n he mañch, eun tamm abalamour d'e vicher, me gred, ya, 'n he mañch muioh evid...

Jobig: Muioh evid Jobig ho-peus c'hoant da lared?

Liza: Ma mamm, 'm-eus aon, he-deus lared dah ne blije ked Jobig dezi? Din-me avad a blij koulskoude.

Jobig: Neuze eo mad ma blijan dit, na pa blijen ked d'az mamm, ha me ive a gar ahanout muioh vid n'out kap da garoud ahanon. ('N em divridañ a ra ha krigi 'n he daouarn).

Liza: (Bouleversed). Jo...Jobig? petore fars memestra... teus...teus c'hoaried din-me.

Jobig: Liza, ma Liza, n'eo ked eur fars, med vid rentañ servij da Edouard 'm-eus grêd zin da vezañ klañv 'n e blas.
Ha sell aze penôz 'h om 'n em rañkoñtred 'n e gambr.

Liza: Ha lakeed ahanon da anzav ar pez ...ar pez a oa 'n em halon. Jobig va...

Mathilde: (Er-mêz). Arru eo ar palastr, med tomm-tomm eo.

Liza: Arru eo ma mamm, sell, arabad dezi gouzoud.

Jobig: (O 'n em vridañ). Nann vid dustu c'hoaz. Sikour ahanon da lakad ma mouchouar 'ta; red eo din ober ma hlañv.

Mathilde: (A-gostez). Hañ hañ! Tostad a reont! Liza da Edouard. Sellet, ma fôtr, ar palastr moutard, med marteze eo re domm?

Liza: Gortoz, ma mamm, lez ahanon da lakad 'nezañ.

Mathilde: 'Hanta ya, te zo skañvoh da zorn evid ma hini.

Liza: Med n'eo ked a-walh palastrou. Edouard 'n-eus netra prepared evid e lein.

Mathilde: Med marteze gand ar hleñved a-neus eo welloh dezañ chom heb dibri.

Jobig: Petra? Ma hleñved-me eo kleñvedar lañgour; kalz a voued ha nebeud a labour.

Mathilde: 'Hanta neuze, Liza, deus da ôzañ dezañ eun dra bennag a vad ha ze a beurdreso an treou etrezoh, ha me da hortoz a digaso dezañ eur bannah soubenn. Ken emberr, Edouard.

Jobig: Ken emberr 'ta, Mathilde, ha trugarez.

Liza: (Seder). Ha me, ma mignon, ah a da ober dit eur plad dous, dous ha sukred mad. (Mond a ra er-mêz).

Jobig: Eur plad dous digand ma dousig? Goude neuze e vo dous pep tra hag e vo tanfoeltred ar moutard ha dispa-ked ma fenn.

Ya, eh an da skei ar palastr moutard-mañ er-mêz dre ar prenestr. Michañs e vo dipited an hini goz, med ran ked kalz a forz, rag en dro-mañ, me gred 'h on barreg war an hini yaouank.

Hag achu bremañ gand ma brid-mouch rag velkent n'ar-ruo den ebed ken amañ hirie.

(Tak...tak...) A! Biskoaz kemend-all en dro-mañ! ('N em vridañ a ra). Deut e-barz!

An doktor: (O tond). Demad, demad. Sellet 'ta, ar hlañvour war ar bale?

Jobig: De...demad...Otrou.

An doktor: 'M-eus aon n'anavezet ked ahanon? Me eo an Doktor Kamañber; telefoned ho-peus d'ho patron hirie beure da lared oah klañv, setu 'n-eus lared din dond da goñstati hag-eñ e oa gwir ha da weled petore kleñved ho-peus. Peleh ho-peus poan?

Jobig: Eu...poan-skouarn pe muioh poan-dent.

An doktor: Hañ ya, ezomm da dennañ ho tent-furnez; mond arhoaz da di an tenner-dent, med da heul ze me zo sur oh bed piked gand eur wespenn rag ho jod a zo fulored. Eur hataplazm, eur palastr moutard dustu. Justamant a zo unan ganin amañ, kouezed deuz an neñv, rag pa oan o tremen dindan ar prenestr aze eh eo kouezed etre ma daouarn, sellet, tomm ha toud eo.

Jobig: (A-gostez).Ma hini, sellet!

An doktor: Bremañ, tennet ho teod ma welin.

Jobig: N'on ked kap kaer d'ober; re stard eo war ma genou.(Ober a ra dre gorn e henou).

An doktor: Eun teod louz, eun teod louz, ha bremañ,petore tañperatur?

Jobig: Hini ma hambr?

An doktor:Med nann, hoh hini c'hwi; pegemend a derzienn?

Jobig: N'em-eus ked konted.

An doktor:(Fached) .A! med ne glasket ked 'n em soagnal. An dra vo red dah ober diou wech bemdez: boutañ an termometr 'n eun tu bennag ha merkañ neuze war dalbenn ho kwele, din da weled pa distroin benn tri devez amañ. Da gomañs e roan dah eiz devez koñje.

Jobig:(Ober a ra eur lamp).Euz deiz koñje?

An doktor:Petra? Ne gavet ked tra-walh? Ma vez ezomm eh astennin ho koñje. Da hortoz, chomet 'n ho tommder, evet tizan pe lêz; takenn win ebed; didrouz; kêzeal nebeud. War ze, kenavo, Edouard.(Mond ra er-mêz).

Jobig: Kenavo 'ta, Doktor.(O 'n em divridañ).Hañ! sell amañ eur gomedi, palastr moutard war ma jod, muioh a

vad a rafe din eur pok digand eur plah yaouank.

Sapre Edouard, laked ez-to ahanon da c"hoari eun toullad troiou kamm war digarez mond d'an ôd gand da Javonne, med ingal eo bremañ, hez da gad euz devez koñje; chom er gêr gand hanter pê; disked a vo dit. Med ma hentel, n'eo ked a-walh en dro-mañ velkent n'arruo den ebed ken.(Lenn a ra. Tak...Tak...'N em vridañ ra).

Javonne:(O tond). Hañ! memestra, Edouard, n'eo ked chik an dro-mañ teus c'hoaried din; chomed da hortoz ahanout beteg deg eur ha n'out ked arrued.

Jobig:(Truezuz).Med ma halonig, n'eo ked me zo kêz, med pa ' hon klañv.

Javonne:(memestra) A 'h out klañv, ma chou bihan? (Oh azezañ war e varlenn).Peleh teus poan? Petra zo arru ganit?

Jobig:O! eun tamm poan-dent, evel vez lared e galleg "mal d'amour".(Aze e ro eur pok dezi).

Javonne:Med ya, an tan zo 'n ez jod; me ha d'ober dit eur hataplazm, eur palastr moutard.

Jobig:A!ze, biken bepred; achu gand moutard. Chom 'n em hichenn amañ ma kontin dit, ha neuze 'n em gavin yah.

Mathilde:(O tond) Setu amañ, Edouard, eur skudellad soubenn. O velkent, petra welan? eur plah yaouank, ôtrou? Eur gamaradez ha n'eo ked ma merh? Eh an da lared dezi dond da weled, avad.(Mond a ra er-mêz).

Javonne:(Souezed).Ola 'vad! Petra lavar honnez? Ma merh, emezi, med...med...

Jobig: Med, med Javonne, jilaou ahanon, hez da vezañ souezed, med n'a ked da spontañ. Da gentañ, n'eo ked me eo Edouard.(N em divridañ a ra).

Javonne: (*Ober a ra eur lamp*). O! Jo... Jobig? Med... Peleh emañ Edouard?

Jobig: Ed a oa da glask ahanout, med marteze e oa diwezad. Deg eur oa pa oa êd ahann.

Javonne: Med, penôz, ne gomprenan ked?

Jobig: Feiz sur evelhenn a hê; evid dezañ kaoud amzer da vond da vale ganit, 'n-eus soñjed ober e glañv, pe kentoh lared din ober en e blas.

Javonne: O! sapre kanfarded, petore troiou velkent.

Jobig: Ya, troiou sur, hag o-devo gonezed droed din da gaoud eur pok diganit, n'eo ked 'ta?

Javonne: Eu! marteze. ('N em vriatañ a reont).

Edouard: (*O tond*). Hañ! hañ! vel-se a rez pa ven ked war ar plas?

Javonne: A! Edouard!

Jobig: Petra teus lared din? rañplasi ahanout en pep tra? 'Hanta, me gred az-tije roed eur pok da Javonne ma vijez bed 'n em flas ive.

Edouard: Gwir eo, ya, ma teus mired unan evidon ive, ma Javonne, eo mad.

Javonne: Ma Edouard, med peleh e oas êd?

Edouard: (*O krigi enni*). Med da glask ahanout.

Jobig: Vel-se oa an eil o redeg war-lerh egile. Med da hortoz se, ma fôtr, e-teus taped ahanon 'n eun toullad troiou korn, beteg ar medesin zo bed o klask ahanout ha roed dit eiz deiz koñje: evañ takenn win ebed, netra, nemed tizan pe lêz.

Edouard: (*O skrapad e benn*). A! daich! ne vanke ken nemed se, 'vad.

Javonne: (*Stad enni*). O! pegen chik! eiz deiz da vond da vale, ha ma na evez nemed tizan pe lêz, e vi diriskl da c'hwezañ barz er balloñ.

Jobig: O! gortoz! gortoz! plah vihan, da vale laran-me ive; nann, chom 'n e dommder, mond nebleh nemed da dennañ e zent-furnez ma 'n-eus unan!

Edouard: Ma dent-furnez? Ha petra c'hoaz?

Jobig: Petra c'hoaz? feiz sur, selled dreist talbenn da wele pegemend a derzienn az-to; merkañ war an termometr, ha boutañ 'nezañ 'n eun tu bennag em-pad tri devez, ken arruo ar medesin da adweled ahanout.

Javonne: (*O c'hoarzin*). Penôz teus lared aze? Te teus komprened, Edouard?

Edouard: Foeltr, seurd ebed avad, red eo dit repeti.

Jobig: (*Fached*). Mond da stoupañ, sellet, me zo arru skuiz o repeti hag oh ober ma Jakez amañ evid tud all pa n'eo ked me a zo klañv.

Mathilde: (*O tond gand Liza*). Sell aze, gweled a rez? Edouard gand eur plah all ha n'eo ked evel ma oant in-zell.

Liza: Med ma mamm, ze na jen ked ahanon pa 'eo Jobig a blij din, ha gand Jobig eh an da vond.

Mathilde: Hañ! vel-se eo kont? Ha me neuze, ar vamm, n'am-eus d'ober nemed lared ya.

Jobig: O! n'e-po ked d'ober memez lared ya. Nim a vo braz a-walh on-unan.

Edouard: Arsa, c'hwi, me zo sur, ho-poa choazed an hini a blijē dah, n'eo ked ho mamm nevoa choazed dah. Gand se, n'e-peus bremañ nemed lezel pep hini diouzim d'ober memez tra.

Mathilde: Hañ! feiz, neuze, ma eo kont evel-se, ar pez 'm-eus d'ober eo adkemer ma skubelenn da skubañ adarre.

Liza: 'Hanta ya, hag em-pad keit-se, nim a gonto on hōz an eil d'egile. Kouta, Jobig?

Javonne: A! benn ar fin, a 'n em gavom toud "d'accord" ha plēn an treou; kouta, Edouard?

Edouard: Ya, hag an hini a zo sañsed klañv a 'n em gavo yah.

Jobig: Ya, memez an hini a zo klañv e plas eun all.

KER MARIA.

D'an 29 a viz eost 1978.

PEDED D'AR FRIKO

1907. The first of these is the fact that the
body of the bird is covered with
feathers.

The second is the fact that the
feathers are arranged in a regular
order on the body of the bird.

The third is the fact that the
feathers are of different colors
and are arranged in a regular
order on the body of the bird.

The fourth is the fact that the
feathers are of different shapes
and are arranged in a regular
order on the body of the bird.

PEDED D'AR FRIKO

Ar fakteur: (0 tond). Ale! Peleh emañ an dud o kousked da greisteiz?

Job: (0 tond). O kousked, emezañ? Ha te, sapre lostenn, teus ked achu da dro c'hoaz? Peleh e oas sahed? da vuzuriñ eur hoñtoular bennag, pe da drinkañ gand Per pe Bôl?

Ar fakteur: Hañ! ma fôtr, kred ahanon mar kerez, med aboe m'eo deud ar hiz da c'hwezañ barz ar balloñ, n'em-eus trinked gand den ebed, nag eved netra nemed kafe.

Job: Petra? Kafe? neuze deui da vezañ eun tamm pôtr nervuz, kenderv-gompez d'eun ivrogn pomme.

Ar fakteur: Opala! me ev kafe tano ha koavenn e-barz, rag m'eus ked a c'hoant vefe lemed ma fermi diganin.

Job: Petore permi? pa teus gwetur ebed.

Ar fakteur: Feiz sur, ar permi, pe kentoh an droed da vale, rag hervez kleved, ha da vezañ grêd ar lezenn, rag pôtréd an otomobilenn o-deus lared penôz ma n'o-defe ked a droed da derhen da vond pa vefont mezo, n'eo ked muioh glead lezel ar re a vo mezo war o zreid da derhen da ruillel en riskl da ruillel tud all ive.

Job: Hanta, me neuze, m'eus kleved 'n eur stumm all, penôz o-deus lared an ostizien, ma n'o-defe ked a droed ar chofeurienn da evañ nemed eur gont a win, a vo red d'an dud all evañ ar peurrest, peotramant eh aio o bouchon gand ar havr.

Damen, sell, er Morbihan, an ostizien a zo 'n em deklared "zone" sinistred aboe m'eo deud ar jeu-se.

Ar fakteur: Sell aze, hag e Finister neuze (aze a zo), gwerzed o-deus c'hwezed ken kreñv er balloniou ken o-deus kreved aneze oll.

Job: Pep hini a lavar e damm. Ha da heul ze, te zo o redeg ar barrouz. Petra zo a-nevez da gad ar penn-all, du-hont?

Ar fakteur: Fedadoulle sur, e kreh ar Gleskered, a zo kaved eun den war ar zolier, trohed e pevar damm ha n'ouzer ked pe eo eun aksidant oto pe 'n-eus grêd e-unan; n'eus test ebed hag heñ, peogwir eo maro, ne laro ked ive.

Job: Ze eo toud ar pez teus kleved? N'ouzout mann all ebed?

Ar fakteur: Geo avad, e Poull-an-Azenn, e-keid ma oa ar wreg o kas e goan d'ar hi, eo bed ar lêt, kased gantañ ar hofrefor, diskarged toud an arhant war an dôl, ha partied a-rôg gand ar hased goulo.

Job: Hennez a oa eur fakteur bennag evel d'out. Kalz a arhant dezañ ha nevoa kased ebed da lakad aneze. Diwall ve tamalled ze dit.

Ar fakteur: Goaper, da hortoz se n'em-oa kleved biskoaz ken kaer all.

Job: Geo avad; e ti ma zad-koz e oa bed ar lêt ive hag a-nevoa lezed eur varrikenn jistr da redeg ha kased ar varrikenn houlo gantañ war e skoaz.

Ar fakteur: Hennez nevoa kalz a avalou ha michañs nevoa barrikenn ebed da lakad e jistr.

Med da hortoz se, dal da lizer, rag me m'eus c'hoant d'achui ma zro hirie, peotramant ne vin ked prest da gomañs ma zro all arhoaz. Ada! (Mond a ra er-mêz).

Job: Ya, diskouel din ar fizer-ze; marteze eo eur lizer da vond da frikotañ. Sell 'ta, skritur Ifig ar Rozeller. Daoust hag heñ a vefe da bediñ ahanon da vond da weled e di nevez? Ze vefe ouesk avad. Frikou da gaoud ha kuit a frejou. (0 lenn):

Ma mignon Job an Tagnouz,

Pell zo 'm-eus ked bed deuz da gelou, med zoñjal a ran a hez mad, hag a blij dit bepred eun tamm friko hag eur bannah treou. Dond a ran da bediñ ahanout da dond d'ez lein disul gentañ ha da weled ma zi nevez.

Da gentañ e laran dit nonpas 'n em lakad en frejou; n'houlan ked a gadoiou; c'hoant 'm-eus vefe eur barti blijadur. Ma gwreg a lakeo ar plajou bihan barz er plajou braz, rag pa bedom on hamaradou e blij dim ober an treou evel a zo gleet, ober propr deze. Bezañ az-to ar blijadur da dibri, ne larin ked dit petra, gweled a ri pa vi arru.

Veljust, welloh eo da eun kaoud ar zoupren; welloh vez kaved ar plajou. Mar gallan, n'ankouain ked divu-ni d'ar houlz hag e vin arru eno a-rôg ma vo zoned ar hreisteiz e Langoad.

Koulskoude mije goulenned diganit eun tamm servij; ne vo ked eun dra bounner da dougen; digas ganit deuz Lannuon eun "tube" chaous mayonnaise, rag disfi 'm-eus e ratfe ma gwreg anezañ. Kazi bep tro e kouez ganti izellañ ma zo posubl.

Ale! setu aze eur gollipetenn avad, renkoud me diskenn da Lannuon da brenañ eur bitrak a-seurt-se; vin ked rivined avad, med ar charre!

In-zell oam da vezañ lahed eur hog yaouank, ha setu ma gwreg o lared din penôz n'eus dioutañ c'hoaz nemed pluñv ha krohenn; setu marteze ez-tije prened er "Prix-Unique" unan rouzed ha toud; ze 'nije berreed ar labour da Rosalie.

Ha petra c'hoaz? Krigi drol a reont ganin, avad.

Vel a ouzout, gand eur hog yaouank emañ ar hiz da gaoud piz bihan; bezañ 'm-eus 'n em liorz reou stum-med mad, med n'int ked groz a-walh c'hoaz. (Vel-se e

kavfom aneze diwezato); m'az-tije neuze war ar memez tro digased ganit eur voestad (pe kentoh diou), rag en eur gemer eun toullad ez-to rabad.

Eun dra all c'hoaz pa vi a vi. M'az-tije prened eur wastellenn diwar blas-kêr, eno a vez reou vad rag amañ a vez blaz ar hoz war ar patisiri.

Ze zo toud da vihannañ? Daoust hag-eñ n'em-eus ked dober prenañ ar fourno, ar hastalodennou, ar loaiou hag ar fourchetezou?

Zouezed on ne gomz ked deuz ar gwin. Daoust hag-eñ ne vo netra da evañ?

Lared 'm-eus dit, Job, n'houlan ked a gadoiou, med goud a ran ne jilaoui ked ahanon hag eun den a galon vad evel ma out, ne deui ked d'ez lein da zaoarn goul-lo; neuze 'ta, mar kerez, e tiskenni beteg da gao.

Hañ! arru eo. Zoñjal a rên e vije komzed deuz ar hao.

Michañs e-teus eun toullad boutailladou treou; neuze 'ta, peogwir e renkin aksepti diganit eun dra bennag, ma feiz, em-ije aksepted eur voutaillad gwin koz bennag.

Ya, ya, Ifig ar Rozeller, c'hoant teus d'ober da bôtr fin? med gortoz.

Eun dra all c'hoaz. Rosalie n'houl ked lakad ahanout en frejou da brenañ fleur dezi, med, me vije kontant ez-tije digased eun toullad plant roz.

Bremañ, ar hoñsignou diwezañ: Goude lein eveljust, e raio vad ha plijadur dim eun tamm sport evid dijeri ha da hortoz ar hafe, hag em-eus soñjed evel-henn. Eur pezh jardin em-eus e-tal ma zi nevez hag er hreiz a zo eun dachenn vad ha n'eo ked bed laboured c'hoaz.

M'az-tije digased da bal ganit, ar gwellañ arru gand Rosalie a vo an hini a-nevo paled an dachenn vrasañ ha paled an donnañ.

Doan 'm-eus, ma hamarad Job, da skuizañ ahanout "en

avance."

Neuze 'ta, gand ma brasañ mignonaj, e laran dit,
kenavo disul.

Heb na fôt na mank.

Ifig.

Setu aze da vihannañ eur lizer da vond da frikotañ,
med ne dremeno ked lost ar loue dre ma genou vel-se.

Me ha da respont dezañ penôz em-eus torred ma fal
oh ober eun toull da blantañ eur wespedenn he-devoa
kroged ennon warlene hag aboe ar grogadenn-ze e sav
ma halon deuz friko ha surtoud deuz gwin koz. Gand se
eo red din lezel anezañ da vezañ kosoh c'hoaz, ha ke-
navo.

TAOLENN

D'an diwezañ beo.....p.	7
Klañv e plas eun all....p.	27
Peded d'ar friko.....p.	46

BRUD NEVEZ

Stagadenn d'an niverenn 22.

I.S.S.N. nn 0399-7014

C.P.P.A.P.: nn 34.627

Diskleried hervez al lezenn: eil trimiziad 1979.

Moullled ez-prevez gand ar gealouenn.

C. gand Brud Nevez ha Maria Prat.

Lennit beb miz:

BRUD NEVEZ

ar gazetenn vrezonég moullled nemeti o tond er-
mêz 10 gwech ar bloaz!

Brezonég êz! Brezonég yah!

Barzonégou, kontadennoù, beachou, peziou-c'hoari.

Koumanant evid 10 niverenn:

50 Lur.

30 Lur evid ar studierien hag ar zoudarded

25 Lur evid al liseaned.

Da gas dre chekenn-vank da "BRUD NEVEZ, 6 ru Beaumarchais,
29200, Brest"

pe dre chekenn-bost da: "P.M. MEVEL, KRP 1499-55, Roazon.

Ar rener: A. MERSER.

I. S. S. N. : 0399-7014 - C. P. P. A. P. : nn 34.627

Disklêried hervez al lezenn : eil trimiziad 79 - Ar rener : A. MERSER